

JOBSTRATEGI *for personer med nedsatt funksjonsevne*

Rapportering 2012 – tiltak 2013

ARBEIDSDEPARTEMENTET

1. Forord

Norge har høy sysselsetting, høy produktivitet og verdiskapning. Arbeid er vår viktigste ressurs. Samtidig mottar en høy andel av befolkningen utenfor arbeidslivet offentlige ytelser. Om lag 600 000 personer i arbeidfør alder er utenfor arbeidslivet.

Undersøkelser viser at yrkesdeltakelsen blant personer med nedsatt funksjonsevne er lavere enn i befolkningen totalt og at unge med nedsatt funksjonsevne sliter for å få innpass i arbeidslivet. I 2. kvartal 2012 oppgav 84 000 ikke-sysselsatte personer med nedsatt funksjonsevne at de ønsket arbeid, hvorav 18 000 var under 25 år.

Manglende yrkesdeltakelse rammer ikke bare den enkeltes levekår, men gjør noe med hele samfunnet. Vi vet at tidlig innsats kan forebygge lange stønadsløp. Avtalen om et mer inkluderende arbeidsliv er et svar på dette, og står høyt på regjeringens agenda. Regjeringens visjon er et inkluderende arbeidsliv med like rettigheter, plikter og muligheter til deltakelse for alle. Alle skal få muligheten til å bruke sin kompetanse i arbeidslivet til nytte for seg selv og samfunnet. Slik oppnår vi et rikere og mer mangfoldig arbeidsliv og økt velferd, produktivitet og verdiskapning for fellesskapet.

Med bakgrunn i en slik visjon la regjeringen fram en *Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne* sammen med statsbudsjettet for 2012. I statsbudsjettet for 2013 videreføres og styrkes Jobbstrategien med ytterligere nye tiltak. Gjennom Jobbstrategien tar regjeringen en rekke grep for å fjerne funksjonshemmende barrierer slik at flere unge med nedsatt funksjonsevne skal komme i jobb. Jobbstrategien forsterker regjeringens samarbeid med partene i arbeidslivet om delmål 2 i IA-avtalen.

Utfordringene i arbeidslivet kan ikke løses av regjeringen alene, men forutsetter et tett samarbeid med partene i arbeidslivet og funksjonshemmedes organisasjoner. Det er på den enkelte arbeidsplass og i den enkelte virksomhet at hver enkelt ansettelse finner sted og at den enkeltes kompetanse og ressurser tas i bruk. Et mer inkluderende arbeidsliv oppnår vi først når hver enkelt av oss bidrar til å bryte ned barrierene.

Anniken Huitfeldt
Arbeidsminister

Innhold

1.	Forord	s 3
2.	Innledning	s 6
3.	Tall og statistikk	s 9
4.	Rapport 2012	s 11
5.	Tiltak i 2013	s 15

2. Innledning

Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne ble iverksatt i 2012, og videreføres i 2013. Hovedmålgruppen for strategien er uforandret og omfatter aldersgruppen under 30 år.

Gjennom oppfølgingen av den nye IA-avtalen for perioden 2010-2013, har regjeringen og partene i arbeidslivet rettet større oppmerksomhet mot å øke sysselsettingen blant personer med nedsatt funksjonsevne. Betydningen av samarbeidet med partene i arbeidslivet har stått sentralt i utarbeidelsen av Jobbstrategien, og gjennomføringen er et felles ansvar for partene i arbeidslivet og regjeringen.

Det er i den enkelte virksomhet og på den enkelte arbeidsplass at inkluderingen finner sted. Det er derfor behov for flere virksomheter som er villige til å rekruttere unge arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne til faste stillinger, sommerjobber, traineeprogrammer, eller som kan stille tiltaksplasser til rådighet. Dette gjelder både i statlig, kommunal og privat sektor. I følge IA-avtalen skal partene i arbeidslivet arbeide aktivt for at enkeltvirksomheter stiller opplærings- og arbeidstreningsplasser til rådighet for personer

som ikke har et arbeidsforhold, og personer som har redusert arbeids- eller funksjonsevne.

Regjeringen vil videreføre og styrke tiltakene i Jobbstrategien. For å øke yrkesdeltakelsen og bistå arbeidsgivere som ansetter personer med nedsatt funksjonsevne eller tilbyr praksisplasser, er det lansert en rekke tiltak, herunder tilretteleggings- og oppfølgingstiltak. Innsatsen er et supplement til regjeringens helhetlige politikk som skal bidra til et mer inkluderende arbeidsliv for utsatte grupper.

Regjeringen vil i 2013 bruke statlige etater som foregangsetater som kan fungere som rollemodeller for andre virksomheter i statlig sektor. Virksomhetene har forpliktet seg til å ta inn unge med nedsatt funksjonsevne for å gi dem praksis og arbeidserfaring. Hensikten er at de skal utvikle erfaringer som flere virksomheter kan lære av med hensyn til rekruttering, tilpasning, tilrettelegging, arbeidsorganisering, karriereutvikling mv.

Et viktig mål med arbeidet er at virksomheten legger vekt på å etablere gode rutiner for å ansette personer med nedsatt funksjonsevne. Dette vil skje i et nært samarbeid med Arbeids- og velferdsetaten. Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet vil delta med sikte på å sikre god erfaringsoverføring til andre statlige virksomheter. Arbeidstilsynet og Statens Pensjonskasse er valgt ut til å være foregangsetater.

Kommunene er viktige arbeidsplasser for inkludering. Arbeidsdepartementet har i samarbeid med KS invitert kommunene Sandnes, Bergen, Sarpsborg og Lindesnes til å være foregangskommuner når det gjelder å inkludere flere unge med nedsatt funksjonsevne i arbeid. Samarbeidet skal ta utgangspunkt i det virkemiddelapparatet som regjeringen stiller til rådighet gjennom Jobbstrategien, og nytte tilgjengelige ressurser for at flere skal komme i jobb gjennom en systematisk og målrettet innsats.

Gjennom dette arbeidet vil kommunene, i samarbeid med Arbeids- og velferdsetaten, systematisk søke å avdekke og registrere suksessfaktorer og hindringer for økt måloppnåelse. Arbeids- og velferdsetaten vil bistå kommunene med tett og god oppfølgings- og tilretteleggingsbistand.

Funksjonshemmedes organisasjoner er viktige for å bistå myndighetene og partene i arbeidslivet. Regjeringen tar sikte på å videreføre den forsterkede dialogen og samarbeidet om å gjennomføre Jobbstrategien med partene i arbeidslivet og funksjonshemmedes egne organisasjoner. Dette for å legge til rette for en best mulig gjennomføring av Jobbstrategien også i 2013.

3. Tall og statistikk¹

Statistisk sentralbyrå gjennomfører hvert år en tilleggsundersøkelse i AKU om funksjonshemmede. Undersøkelsen omfatter personer som oppgir å ha fysiske eller psykiske helseproblemer av varig karakter. Om lag 15 pst. av befolkningen i alderen 15-66 år (521 000 personer) oppgav i 2012 å være funksjonshemmet. Andelen har holdt seg nokså stabil over tid.

Personer med funksjonshemming har lavere sysselsettingsrate (41 pst.) enn befolkningen i alt (75 pst.). Andelen sysselsatte funksjonshemmede falt fra 2008 til 2011 som for befolkningen ellers. Fra 2011 til 2012 falt andelen sysselsatte funksjonshemmede med ett prosentpoeng. Dette er ikke mer enn at det kan skyldes statistisk usikkerhet i utvalgsundersøkelsen.

Halvparten av de sysselsatte som oppgir å være funksjonshemmet, jobber deltid. Arbeidsledighetsprosenten er noe høyere for funksjonshemmede (om lag 6 pst. av arbeidsstyrken) enn for befolkningen for øvrig. Blant funksjonshemmede som ikke er sysselsatt oppgir en av fire at de ønsker arbeid. Denne andelen har vært om lag uendret over tid.

Tall fra tilleggsundersøkelsen i AKU om funksjonshemmede i 2011, tyder på at funksjonshemmede som oppgir at de mottar helserelaterte ytelser og andre funksjonshemmede bør betraktes som to forskjellige grupper. I 2011 var sysselsettingsgapet mellom funksjonshemmede som sier at de mottok en helserelatert ytelse og ikke-funksjonshemmede på 58 prosentpoeng. Sysselsettingsgapet mellom andre funksjonshemmede og ikke-funksjonshemmede var på kun åtte prosentpoeng.

¹ Informasjon om funksjonshemmede er hentet fra Statistisk sentralbyrås tilleggsundersøkelse om funksjonshemmede til arbeidskraftundersøkelsen (AKU). Dette er en spørreundersøkelse, og informasjonen om funksjonshemmede er basert på subjektive oppfatninger av egen helsetilstand. Selv om det er grunn til å anta stor grad av overlapp, må denne statistikken ikke forveksles med Arbeids- og velferdsetatens registerbaserte informasjon om personer med nedsatt arbeidsevne.

4. Rapport 2012

2012 la regjeringen fram en egen *Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne*. Hovedmålgruppen er personer under 30 år og omfatter også personer med nedsatt funksjonsevne som ikke har nedsatt arbeidsevne. Det er foreløpig for tidlig å vurdere strategiens resultater. Resultatene av strategien skal kartlegges, og en evaluering vil bli igangsatt våren 2013.

I 1. halvår 2012 deltok nesten halvparten av Jobbstrategiens registrerte målgruppe på arbeidsmarkedstiltak. Dette er en høyere tiltaksandel enn for gruppen personer med nedsatt arbeidsevne totalt. Det viser at unge under 30 år prioriteres ved tildeling av tiltaksplasser. Det er også en voksende andel av målgruppen i Jobbstrategien som har vært gjennom en behovs- og arbeidsevnevurdering i Arbeids- og velferdsetaten, og dermed fått avklart sin arbeidsevne og fått utarbeidet en plan for videre arbeidsrettet bistand.

Alle fylker har ansatt en arbeidslivscoach som arbeider med Jobbstrategien. Stillingene er plassert ved arbeidslivssentrene og er rettet mot oppfølging av virksomhetene og arbeidsgiverne i fylket. Det er også ansatt egne fylkeskoordinatorer for Jobbstrategien i alle fylker.

Det er utviklet et eget kompetanseprogram rettet mot arbeidslivet og et eget kompetanseprogram for ansatte i Arbeids- og velferdsetaten. Det vil høsten 2012 bli iverksatt et omfattende informasjonsprogram knyttet til Jobbstrategien.

Det har vært samarbeidet tett med funksjonshemmedes organisasjoner både i arbeidet med kompetanseprogrammet og i arbeidet med informasjons- og kommunikasjonsstrategien. Det er i 2012 utarbeidet en egen kommunikasjonsplan, og denne synliggjør informasjons- og kommunikasjonsaktiviteter innen ulike kanaler og medier. Kommunikasjonsarbeidet er en integrert del av tiltakene under Jobbstrategien.

Bruken av den nye mentorordningen og ordningen med funksjonsassistanse har gradvis blitt trappet opp i løpet av 1. halvår 2012.

Antall personer med tilretteleggingsgaranti har økt betydelig i 2012. Per august 2012 hadde i overkant av 3 000 personer en aktiv garanti mot om lag 1 500 personer i august 2011. Tilretteleggingsgarantien benyttes både som et redskap for å koordinere ulike former for arbeidsrettet bistand og som en kvalitetssikring av det arbeidet som utføres.

Forsøket med tilretteleggingstilskudd for arbeidssøkere som skal dekke ulike kostnader for arbeidsgiver, er foreløpig brukt mindre enn planlagt. Det forventes at bruken vil bli trappet opp mot slutten av 2. halvår 2012 og i 2013.

Arbeids- og velferdsforvaltningen har gjennomført en betydelig innsats overfor personer med psykiske lidelser, bl.a. som ledd i oppfølgingen av Opptrappingsplan for psykisk helse og gjennom *Nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse (2007-2012)*. En viktig del av innsatsen har vært knyttet til samarbeid og samordning av bistand innenfor arbeids- og velferdssektoren og helse- og omsorgssektoren. Strategiplanen slutføres ved

utgangen av 2012, og ressursene knyttet til planen videreføres innenfor ordinære rammer i Arbeids- og velferdsetaten fra og med 2013.

I 2012 ble det publisert flere forskningsarbeider med relevans for Jobbstrategien. En undersøkelse har gjennomført beregninger av lønnsomheten for samfunnet av å få flere med nedsatt funksjonsevne i jobb. Den samfunnsøkonomiske gevinsten er betydelig hvis vi lykkes med Jobbstrategien.²

² Arild H. Steen m.fl.: Samfunnsøkonomisk analyse av økt sysselsetting av personer med nedsatt funksjonsevne. AFI-rapport 5/2012

I en intervjuundersøkelse blant arbeidsgivere kartlegges det hvilke problemer arbeidssøkere med funksjonsnedsettelse møter når de skal ut i arbeidslivet. Mange arbeidsgivere vurderer det som risikofyllt å ansette personer med funksjonsnedsettelse, og vegrer seg derfor for å påta seg et arbeidsgiveransvar. Det er også kommet rapporter om den vanskelige overgangen mellom utdanning og arbeidsliv for unge med funksjonsnedsettelse. Denne informasjonen er et viktig grunnlag for den videre utviklingen av Jobbstrategien.³

³ Eivind Falkum: Risiko og inkludering. AFI-rapport 11/2012

5. Tiltak i 2013

Arbeids- og utdanningsreiser

Arbeids- og utdanningsreiser gjøres til en permanent og landsdekkende ordning fra 2013.

Arbeids- og utdanningsreiser for personer med nedsatt funksjonsevne har til nå vært en forsøksordning som har omfattet alle fylker unntatt Oslo. Forsøket ble etablert i 2001.

Ordningsen skal bidra til at personer med nedsatt funksjonsevne kan komme i arbeid og utdanning. Forsøket ble tilpasset etablerte ordninger for transport og støtte, og skulle fange opp funksjonshemmede som falt utenfor de eksisterende ordningene.

Evalueringsen av forsøket i regi av Universitetet i Nordland viste at arbeids- og utdanningsreiser har bidratt til at flere personer med funksjonsnedsettelse har kommet i arbeid og kan arbeide mer enn de ellers kunne gjøre.

Forsøket har omfattet brukere fra alle fylker unntatt Oslo. Dette har vært begrunnet i at Oslo har en egen kommunal ordning. Forslaget om en permanent landsdekkende ordning i 2013 inne-

bærer at den statlige ordningen utvides til også å omfatte brukere i Oslo. Den statlige ordningen skal ikke være til hinder for at kommunene kan ha egenfinansierte transportordninger som et supplement.

Budsjettrammen for ordningen styrkes med 33 mill. kroner, slik at det samlet avsettes 63 mill. kroner til arbeids- og utdanningsreiser i 2013. Det vil bli arbeidet videre med hvordan brukere i Oslo kan fases inn i den landsdekkende ordningen, herunder hvordan en i en overgangsperiode sikrer utformingen av ordningen i Oslo.

Tiltaksplasser

900 tiltaksplasser knyttes til Jobbstrategien i 2013. Dette er 400 flere plasser enn i 2012. Målgruppen skal i tillegg prioriteres innenfor den samlede rammen av arbeidsmarkedstiltak.

Mange av Jobbstrategiens virkemidler er rettet mot å redusere arbeidsgivernes opplevde risiko med å ta inn personer fra målgruppen. I 2013 legges det opp til en forsterket satsing på tiltak i ordinært arbeidsliv.

Det vil bli prioritert å øke bruken av arbeidspraksisplasser i ordinært arbeidsliv, lønnstilskudd og ulike oppfølgingsordninger som arbeid med bistand, mentorer og funksjonsassistenter. Nytt forsøk med tilskudd til arbeidsgivere for å ansette personer som fyller vilkårene for arbeidsavklaringspenger vil også kunne nyttes av målgruppen for Jobbstrategien.

Nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse (2007-2012) ble sluttført ved utgangen av 2012. Om lag 1 000 tiltaksplasser knyttet til planen videreføres innenfor ordinære rammer i Arbeids- og velferdsetaten fra og med 2013. Arbeidet med å utvikle tiltakstilbudene for denne gruppen vil fortsette.

Varig tilrettelagt arbeid

Varig tilrettelagt arbeid i enten skjermede virksomheter eller ordinært arbeidsliv skal gi meningsfullt arbeid til personer som har små muligheter til å komme inn i arbeidslivet på normale lønns- og arbeidsvilkår. Utviklingshemmede er en sentral målgruppe i tiltaket og utgjør en av tre deltakere.

Tiltaksnivået er økt med 100 plasser slik at bevilgningen vil gi rom for om lag 9 200 tiltaksplasser i gjennomsnitt i 2013.

Bevilgningen til dette tiltaket er skilt ut på en egen budsjettpost.

Offentlige virksomheter som gode eksempler

Regjeringen har satt i gang et arbeid der utvalgte kommuner og statlige etater skal jobbe målrettet og systematisk for å inkludere flere personer med nedsatt funksjonsevne i arbeidslivet.

Virksomhetene skal bidra til at unge med nedsatt funksjonsevne får praksis og arbeidserfaring, og høste erfaringer som andre virksomheter kan lære av.

Arbeidstilsynet og Statens Pensjonskasse er valgt ut til å være statlige foregangsetater. Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet vil delta med sikte på å bidra til at erfaringer overføres til andre statlige virksomheter.

Kommunene er også viktige arenaer for inkludering. Arbeidsdepartementet har i samarbeid med KS invitert kommunene Sandnes, Bergen, Sarpsborg og Lindesnes til å være foregangskommuner i å inkludere flere unge med nedsatt funksjonsevne i arbeidslivet. Arbeids- og velferdsetaten vil bistå kommunene med oppfølging og tilretteleggingsbistand. Samarbeidet skal ta

utgangspunkt i virkemidlene i Jobbstrategien. Målet er bl.a. å få økt kunnskap om hva som fremmer og hva som hindrer arbeidsdeltakelse.

Ungdomssatsing

Regjeringen er opptatt av å hindre at ungdom blir stående utenfor arbeid og utdanning. Arbeids- og velferdsetatens arbeid med oppfølging av ungdom er derfor styrket gjennom en satsing på 30 mill. kroner i 2013.

Innretningen på garantiordningene for ungdom mellom 20-24 år er endret fra og med 2013. Målgruppen for garantiordningene endres fra å omfatte ledige unge til også å omfatte ungdom med nedsatt arbeidsevne, herunder ungdom med nedsatt funksjonsevne.

Mange unge har sammensatte behov, og trenger koordinert bistand fra flere ulike instanser. Dette er ressurskrevende, og det er erfaringsmessig de største NAV-kontorene som har de største utfordringene i arbeidet med oppfølging av ungdom.

Fra 2013 opprettes det egne kontaktpersoner for arbeidet med oppfølging av unge utenfor arbeid og utdanning ved de største NAV-kontorene. Dette vil særlig styrke kontorenes mulighet til å tilby godt koordinert innsats for ungdom med sammensatte utfordringer.

Nye forsøk

Lønntilskudd

Det iverksettes et forsøk i Hordaland, Oslo, Vest-Agder og Østfold med tilskudd til arbeidsgivere som ansetter personer som fyller vilkårene for arbeidsavklaringspenger. Unge mottakere av arbeidsavklaringspenger skal prioriteres. 16 pst. av mottakerne av arbeidsavklaringspenger er under 30 år. De fleste av disse har liten eller ingen arbeidserfaring.

Det forventes at dette forsøket, sammen med Jobbstrategien for personer med nedsatt funksjonsevne, skal bidra til at flere får en varig forankring i arbeidslivet etter en periode på tiltak. Tiltaksdeltakerne skal kunne jobbe hel- eller deltid i inntil tre år, og skal kunne være midlertidig ansatt i denne perioden. Arbeidsgiver skal få dekket 40 pst. av lønnskostnadene.

Forsøket starter opp i 2013 og vil gå over fem år. Det legges opp til 300 deltakere ved utgangen av det første året og en øvre ramme på 500 deltakere. I tillegg til lønnstilskudd til arbeidsgiver, vil det bli avsatt midler til oppfølging av både arbeidsgiver og tiltaksdeltaker.

Resultatbasert finansiering

Det tas sikte på å opprette et forsøk med resultatbasert finansiering knyttet til oppfølging av personer med nedsatt arbeidsevne i 2. halvår 2013. Hensikten med forsøket vil være å prøve ut om økonomiske insentiver har effekt når det gjelder å stimulere tiltaksarrangører til innsats som bidrar til at flere med nedsatt arbeidsevne kommer over i arbeid.

Individuell oppfølging

Det vil bli vurdert å iverksette et forsøk bygd på en særskilt oppfølgingsmetodikk som internasjonalt går under betegnelsen "supported employment". Målet er tidlig utplassering i arbeidslivet og tett oppfølging hvor det stilles tydelige kvalitetskrav til det arbeidet som utføres. Oppfølgingen skal bidra til å sikre både ansettelse og jobbfastholdelse i ordinært arbeidsliv.

Pågående forsøk

Tilretteleggingstilskudd og tilretteleggingsgarantier

Bevilgningen på 25 mill. kroner til forsøket med tilretteleggingstilskudd, videreføres i 2013.

Det ble i 2012 iverksatt et forsøk med tilretteleggingstilskudd for arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne. Målgruppen for forsøket er personer med nedsatt arbeidsevne som står utenfor arbeidslivet. Gjennom tilretteleggingstilskuddet vil arbeidsgiver kunne få dekket eventuelle kostnader forbundet med ulike tilpasninger i arbeidssituasjonen.

Virksomheter som tilrettelegger for at arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne kan komme i arbeid, eller delta på ulike arbeidsmarkedstiltak i ordinært arbeidsliv, kan få dette tilskuddet. Det kan også ytes tilskudd til kurs og kortere opplæringstiltak. Det vil videre kunne dekke utgifter til kjøp av gjenstander og arbeids-hjelpemidler, slik det er innenfor den eksisterende ordningen for sykmeldte arbeidstakere.

Bruken av tilretteleggingsgarantier og kontaktpersoner i Arbeids- og velferdsetaten er også videreført ut fra de gode erfaringene man har høstet med denne ordningen i 2012. Det innebærer at det legges til rette for tettere og bedre oppfølging av Jobbstrategiens målgruppe fra Arbeids- og velferdsetaten.

Oppfølging ved funksjonsassistenter og mentorer

Innsatsen knyttet til forsøket med funksjonsassistanse i arbeidslivet ble styrket i 2012. Innsatsen på vel 30 mill. kroner videreføres i 2013.

Formålet med forsøksordningen funksjonsassistanse i arbeidslivet er å gjøre det lettere for personer med sterk fysisk funksjonsnedsettelse å være i arbeid. Ordningen innebærer at en assistent bistår den enkelte med hjelp til praktiske gjøremål i arbeidshverdagen.

Oppfølging med bruk av mentorer vil fortsette innenfor det regelverket som kom på plass i 2012. Ordningen skal sikre tiltaksdeltakeren eller den ansatte nødvendig faglig, sosial og praktisk støtte ute på arbeidsplassen eller på opplæringsstedet.

Individuell jobbstøtte

Nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse (2007-2012) utgjør en særlig innsats rettet mot å få personer med psykiske helseproblemer i arbeid. Strategiplanen ble sluttført ved utgangen av 2012 og ressursene knyttet til Nasjonal strategiplan er videreført innenfor ordinære rammer i Arbeids- og velferdsetaten fra og med 2013. Videreføringen av Jobbstrategien vil også komme unge med psykiske lidelser til gode.

I tillegg fortsetter samarbeidet mellom Arbeids- og velferdsetaten og Helsedirektoratet med å prøve ut en form for individuell jobbstøtte. Denne er utviklet for å gi personer med psykiske lidelser nødvendig helsebistand kombinert med individuell oppfølging med sikte på ansettelse i ordinært arbeidsliv.

Den internasjonale betegnelsen på denne formen for oppfølging er "Individual Placement and Support" (IPS). Oppfølgingen bygger på et tett og forpliktende samarbeid mellom kommune, helsetjeneste og NAV, og er med på å understøtte og videreutvikle virkemidler knyttet til *Jobbstrategien for personer med nedsatt funksjonsevne*.

Arbeidsrettet rehabilitering

Forsøk med metodeutvikling innen tiltaket arbeidsrettet rehabilitering videreføres. Hensikten med forsøksprosjektet er å prøve ut, videreutvikle og evaluere metoder og modeller innen arbeidsrettet rehabilitering med sikte på å gjøre brukere bedre i stand til å få eller beholde arbeid. Forsøket vil bli evaluert. Det er avsatt 13,1 mill. kroner som tiltaksmidler til metodeutviklingsprosjektet for arbeidsrettet rehabilitering i 2013.

Forsøk med tidsubestemt lønnstilskudd

Forsøket med tidsubestemt lønnstilskudd (TULT) vil bli videreført i 2013. Formålet med TULT er å øke muligheten for ordinært arbeid for personer med varig og vesentlig nedsatt arbeidsevne, samt å forebygge uførepensjonering.

Øremerkede stillinger i NAV

For å legge til rette for Arbeids- og velferdsetatens arbeid med å gjennomføre Jobbstrategien, videreføres bevilgningen til egne stillinger som arbeidslivscoacher ved arbeidslivssentrene, og stillinger som fylkeskoordinatorer for Jobbstrategien i alle fylker.

Det er også satt av midler til å videreføre arbeidet med informasjons- og kompetanseutvikling knyttet til Jobbstrategien i regi av Arbeids- og velferdsetaten. Dette omfatter både et kompetanseprogram rettet mot arbeidslivet, og et program utviklet for ansatte i NAV.

Jobbskappingsprosjekter

For personer med nedsatt funksjonsevne som ønsker å starte egen virksomhet, kan ordningen med tilskudd til jobbskappingsprosjekter være et mulig virkemiddel for å realisere dette. NAV gir støtte til leverandører av kurs hvor det gis opplæring og veiledning til potensielle egenetablerere.

En evaluering gjort av Rambøll for Arbeids- og velferdsdirektoratet viser gjennomgående positive effekter av tilskuddsordningen. Egen virksomhet kan være et godt alternativ for personer med nedsatt funksjonsevne da dette kan gi fleksibilitet i arbeidstid, fysisk tilstedeværelse på arbeidsplassen og mulighet til å tilpasse arbeidet i tråd med variasjoner i egen arbeidsevne. Deltakerne i undersøkelsen mente at kursene var lærerike, nyttige og gjorde dem i stand til å starte egen bedrift. Ordningen er innrettet mot arbeidsledige og personer med nedsatt arbeidsevne.

Tekniske hjelpemidler

Utgiftene på denne posten har økt de siste årene. Det gjelder særlig utgifter til tolkehjelp for hørselshemmede i arbeid og utdanning. Flere unge hørselshemmede tar høyere utdanning. Det har også vært økt satsing på tolking i arbeidslivet gjennom prøveordningen «Tolk på arbeidsplass» i regi av hjelpemiddelsentralene i fire fylker. Utgiftene til fysisk tilrettelegging av arbeidsplasser har vært stabile de siste tre årene.

Antall innkomne saker til Arbeids- og velferds-etaten som gjelder hjelpemidler på arbeidsplass har gått ned i perioden fra 2008 til 2011. Nedgangen kan tyde på at arbeidsgivere i noe større grad enn tidligere dekker utgifter til tilpasninger på arbeidsplass i stedet for å søke om stønad. Utstyr som tidligere ble ansett som spesialutstyr er nå i større grad blitt standard vare. Kostnadene pr. sak har økt noe, slik at utgiftene til dette formålet har stabilisert seg.

Det er bevilget 145 mill. kroner for 2013.

Arbeid og fysisk aktivitet

Personer med nedsatt funksjonsevne er blant de prioriterte målgruppene både i idrettspolitikken og i arbeidsmarkedspolitikken. Fysisk aktivitet

fremmer bedre helse og gir grunnlag for inkludering i samfunn og arbeidsliv. Det er ulike former for kontakt og samarbeid mellom arbeids- og velferdsforvaltningen, kommunene og idrettsorganisasjonene lokalt. Samarbeidet omfatter bl.a. ulike prosjekter og tiltak knyttet til rehabilitering og inkludering. En av målsettingene med samarbeidet er at personer med nedsatt funksjonsevne kan motiveres og rekrutteres til å delta i arbeidslivet. Regjeringen ønsker ellers å stimulere til samarbeid mellom arbeidsmyndighetene og idrettsorganisasjonene med mål om å gi et aktivitetstilbud til mennesker som av ulike grunner befinner seg utenfor det ordinære arbeidslivet, jf. *Meld. St. 26 (2011-2012) Den norske idrettsmodellen*.

Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne, Vedlegg til Prop. 1 S (2011-2012)

For en nærmere omtale av *Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne*, se Vedlegg til Prop. 1 S (2011-2012) som ble lagt fram sammen med statsbudsjettet for 2012, jf. følgende link på regjeringen.no sine hjemmesider:

http://www.regjeringen.no/nb/dep/ad/dok/rapporter_planer/planer/2011/jobbstrategi.html?id=657116

Samlet oversikt over Tiltak i 2013

Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne

- Arbeids- og utdanningsreiser
- Tiltaksplasser
- Varig tilrettelagt arbeid
- Offentlige virksomheter som gode eksempler
- Ungdomssatsing
- Nye forsøk
 - Lønnstilskudd
 - Resultatbasert finansiering
 - Individuell oppfølging
- Pågående forsøk
 - Tilretteleggingstilskudd og tilretteleggingsgarantier
 - Oppfølging ved funksjonsassistenter og mentorer
 - Individuell jobbstøtte
 - Arbeidsrettet rehabilitering
 - Forsøk med tidsubestemt lønnstilskudd
- Øremerkede stillinger i NAV
 - Arbeidslivscoacher ved arbeidslivssentrene
 - Fylkeskoordinatorer for jobbstrategien
- Jobbskapningsprosjekter
- Tekniske hjelpemidler
- Arbeid og fysisk aktivitet

Utgitt av:
Arbeidsdepartementet

Offentlige institusjoner kan bestille flere
eksemplarer fra:
Departementenes servicesenter
Internett: www.publikasjoner.dep.no
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Telefon: 22 24 20 00

Publikasjonskode: A-0036 B
Design: Magnolia design as
Illustrasjon: Grafisk Form
Trykk: Grøset Trykk 01/2013 – opplag 3000